

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 11544 Școl.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale, parohiale și cătră toți învățătorii confesionali greco-orientali din arhidieceza Transilvaniei.

În §-ul 1 art. de lege XXVII din 1907 se zice, că competențele învățătoresști statorite în mod legal, se asigură prin organele administrative. Din interpretarea greșită a acestei dispozițiuni legale s'a întâmplat, că organele administrative s'au ingerat în afacerile noastre de natură curat internă, cum este solvirea competențelor învățătoresști, curente sau restante.

Pentru a preintimpina în viitor asemenea ingerințe neadmise, dnul ministru de culte și instrucțiune publică cu datul 1 Octomvrie n. a. c., Nr. 107105, a adresat tuturor comisiilor administrative următoarea circulară:

„S'a întâmplat, că unele comisii administrative, cu provocare la §-ul 1, art. de lege XXVII din 1907, au dispus în chestiunea solvării competențelor învățătorilor confesionali, aparținători la biserici autonome, fără considerare, că chestiunea controversată fost-a prealabil rezolvată după normele legale ale bisericii autonome.

E incontestabil, că pe când §-ul 1 art. de lege XXVII din 1907 asigură competențele învățătoresști prin forurile administrative, prin aceasta n'a voit să știrbească drepturile autonome, ci dispoziția aceasta din lege este a se înțelege astfel, că înțelegerea organelor administrative în afaceri referitoare la competențele învățătorilor confesionali, aparținători unei biserici autonome, numai atunci are loc, dacă respectivul învățător a exhaustat toate remediile oferite de jurisdicțiunea bisericii sale.

Din motivul acesta am ținut de necesar să atrag atențiunea comisiei administrative, ca de câteori un învățător confesional, aparținător unei biserici autonome, cu provocare la §-ul 1 art. de lege XXVII din 1907, va apela la sprijinul comisiei administrative pentru asigurarea competențelor sale învățătoresști, în fiecare caz concret comisiei administrative să stabilească, dacă învățătorul confesional respectiv a exhaustat forurile și remediile bisericii sale autonome; dacă da, atunci e datorința comisiei administrative, ca o hotărâre adusă din partea forurilor judecătorești ale bisericii autonome, și ridicată la valoare de drept, s'o execute.

Dacă s'ar întâmpla, ca în vre-un caz concret, comisiei administrative să fie nedumerită în ce privește legalitatea hotărârei adusă din partea forurilor bisericești, atunci asupra chestiunii va atrage atențiunea ministrului de culte și instrucțiune publică, făcând în cauză raport detaiat, pe lângă promovarea actelor.

Din interpretarea aceasta corectă a dispozițiunilor din lege, în-

vățătorii nostri vor lua la cunoștință, că în toate daraverile împreunate cu oficiul lor, vor avea să se adreseze forurilor bisericești autonome; în special dacă se vor ivi neînțelegeri între ei și între comunele noastre bisericești, ca susținătoare de școli, în ceea ce privește solvirea competențelor legale, învățătorii școlilor noastre confesionale se îndrumă a se adresa totdeauna oficiului protopresbiteral competent; acesta va face cercetare, va stabili starea reală a chestiunii, și apoi cu raport informativ va promova afacerea la Consistoriul arhidiecezan, care va decide în prima instanță. Deciziunea Consistoriului se va comunica părților interesate spre luare la cunoștință și executare. Pentru cazul, că una dintre părți nu e mulțumită cu deciziunea Consistoriului arhidiecezan, aceleia îi stă în drept, ca în termenul legal de 14 zile să apeleze la Consistoriul metropolitan, având să trimită deodată și taxa de apelare în sumă de 40 cor. Acestele aducem la cunoștința organelor noastre subalterne spre știre și strictă observare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 7 Octomvrie 1910.

Consistorul arhidiecezan.

Să ieșim din labirint!

Primum dela un amic al foaiei noastre, avocat de frunte în părțile Banatului, scrisoarea următoare:

Onorată Redacțiune! Cetind în ziarul Dvoastre cu multă plăcere articolele cari supun atitudinea noastră politică unei critici severe, dar obiective, și văzând că și alte ziare admit acum necesitatea modificării programului nostru național, în sensul reclamat de ziarul Dvoastre în curs de patruzeci de ani, nu pot decât să mă bucur, pentru că văd în aceasta un simptom îmbucurător din punctul de vedere al interesului public, văd năzuința serioasă și cinstită de a se îndrepta greșelile trecutului, și văd precizate în liniamentele ei generale politica reală românească, pentru care a pledat totdeauna ziarul Dvoastre.

Permiteți-mi deci, ca să-mi fac și eu, un membru al gardei mai tinere naționale, reflexiunile pe cari mi le dictează conștiința națională, până acum suprimată în urma terorismului eseciat de ceice sub titlul „conducerei” se cred infalibili și îndreptățiți să exerciteze dictatură în chestiuni, cari nu sunt numai ale lor, ci ale neamului întreg.

Fiind vorba despre determinarea atitudinii viitoare a poporului nostru, cred că nu se mai poate admite nici un monopol, pe seama nimenui, pentru că deși respectăm autoritatea conducătorilor noștri politici, nu recunoaștem infalibilitatea pe seama nimenui, deci nu putem renunța dela critica obiectivă, ca esigență și corectiv al unei proceduri corecte și bine chibzuite politice.

Din acest motiv felicit din inimă ziarele, cari abandonând sistemul

monopolului teroristic, odios și pro-digios, admit și alte păreri, divergente de cele profesate de singurii mântuitori ai neamului nostru, și condamna pe cele ce tot mai țin la acest monopol.

Mă gândesc la articolul „Cum să ieșim din labirint?” publicat în „Lupta” din Budapesta, și reprodus și în ziarul Dvoastre, pe motivul, că consună întru toate cu direcția politică a acestui ziar; și cred, că e mare greșală, când în loc de a discuta toate zierele chestia aceasta arzătoare a modificării programului nostru politic, vine „Tribuna” din Arad și pune în conflict pe „tinerii oțeliți” cu „bătrânii usați”. Pot să spun cu liniște sufletească, că pe la noi tocmai garda tineră condamnă încercările suspecte ale unor tineri hiperzeleși, și poate și hiperambitioși, de a ajunge în fruntea afacerilor noastre publice, fără a avea calificația morală și intelectuală, iar mai presus de toate experiența cerută pentru rolul plin de răspundere al conducătorului unui popor!

Noi, cei din Bănat, tineri și bătrâni, ținem cu neclintire la principiile nobile și solide ale marilor noștri defuncți: Vincențiu Babeș și Dr. Alexandru Mocsonyi, luceferii din trecut ai neamului nostru, despre cari știm, că totdeauna au fost contrarii ai politicii exagerate, aventurioase, și contrarii esecelor politice, aranjate de radicali și manifestate prin demonstrațiuni deșerte și inutile.

Știm, că ei nu au fost de acord cu nefericitul „memorand”, dar nici cu programul stabilit la 1881; l'au acceptat însă sub presiunea situațiunii de atunci, care reclamă un concludus unanim. (Tot din acest motiv l'a acceptat și ziarul nostru. Red.) Dar bătrânul Babeș, imediat după conferință s'a dus la Alexandru Mocsonyi, și comunicându-i rezultatul conferinței naționale dela Sibiu, i-a spus următoarele: „A trebuit să ne facem proști și să ne supunem majorității. A trebuit să primim și noi autonomia Transilvaniei, în contra convingerii noastre, numai ca să nu fim declarați de trădători și să nu spargem solidaritatea”. Și sunt oameni, cari au auzit mai de multeori din gura lui Alexandru Mocsonyi cuvintele: „Dacă intrăm în parlamentul țării, trebuie să ne punem pe baza dreptului public al țării, ori apoi să rămânem în pasivitate”. Ori cum ați spus Dvoastră: „Activitate și autonomie sunt lucruri incompatibile. Cine cere autonomia Transilvaniei, nu are ce căuta în dieta din Budapesta”.

Am văzut unde am ajuns cu acest punct nerealisabil de program, acolo, că contrarii noștri politici ne-au pus în conflict cu constituția, cu ordinea de drept public și ne-au declarat de dușmani ai statului, de irendentiști, de trădători de patrie, — de aceea ce nu suntem!

Se vorbește mult acum despre tratativele de împăcare, între noi și guvern, și văd că admite și „Tribuna”, că în cazul unei înțelegeri

cu guvernul, programul nostru național va trebui să fie modificat. Eu însă zic, că după experiența pe care am făcut-o cu programul nostru, nebagat de nime în seamă, modificarea programului ni se impune chiar și în cazul că nu vom lega înțelegere cu guvernul. Revizuirea programului nostru învechit și nerealisabil a devenit postulat al timpului, căci nici programele politice nu sunt croite pentru vecie, ci totdeauna au să fie limitate, conform situațiunii date. Am văzut, cum a fost modificat și programul independenștilor, cari astăzi nu mai pretind independența țării, uniunea personală, armată maghiară, ci se mulțămesc cu concesiuni mai mărunte, ca: teritor valal, bancă independentă, și mici concesiuni cu privire la limba maghiară în armată. Și aceea ce nu deroagă Maghiarilor, reducerea pretenșiunilor față de Coroană, nu poate să ne deroage nici nouă: reducerea postulatelor noastre naționale la măsura legală și realisabilă, conform lipselor adevărate ale neamului românesc, cari sunt: *conservarea limbii și a naționalității, înaintarea în cultură și bunăstare.* — n.

Plățile în număr. Tamerile,

că pe tema plăților în număr s'ar putea naște o crasă ministerială, la noi, ori în Austria, au fost neîntemeiate. Pertractările pe cari le-a avut zilele trecute prim-ministrul nostru cu ministrul de finanțe Lukács, cu colegii lor dela Viena, au dat rezultate bune. Au fost delăturate cele mai multe și mai grele piedeci, cari stăteau în calea înțelegerii, și astfel înțelegerea pare a fi acum asigurată în chestia plăților în număr.

Nouă operă de Carmen Sylva.

Augusta suverană română a scris o nouă lucrare, intitulată „Cuvinte șoptite”. Un capitol din cartea aceasta, scris în limba germană, poartă numirea: Pentru ce ne trebuie regii? Sfârșitul acestei capitole interesante se termină cu următoarele cuvinte: „Cariera de rege e grea în toate împrejurările, pentru că regele nu știe ce-i liniștea. El nu poate pleca după plăcere, ca miniștrii săi, în concediu, pentru a reveni apoi cu forțe întărite... El trebuie să stea și să moară pe câmpul de muncă. Și când face așa, atunci a trăit o viață bogată. Regele numai în ora morții poate respira liber”.

Naționalitățile în Belgia.

Acesta este titlul unei conferințe, care s'a ținut Sâmbătă în Budapesta. Reuniunea sociologilor din capitală a invitat adevărat pe învățatul belgian Emil Vandervelde, conducătorul socialistilor din Belgia, să țină o conferință. Urmând invitația, a vorbit despre chestiunea naționalităților din țărișoara aceasta. Conferințiarul a descris pe scurt cele trei naționalități belgiene: pe valoni, cari vorbesc franțuzește, pe flamanzi, a căror limbă seamănă cu cea olandeză, și pe germani, al căror număr este mai puțin însemnat. Vandervelde, între alte date interesante, a povestit, cum au fost judecați doi flamanzi în Braxela. Acești doi oameni au fost acuzați de omor. Nici unul din ei nu cunoștea limba franceză; la rândul lor nici judecătorii, nici procurorii și nici advocații din Braxela nu știau limba flamandă. Cei doi acuzați au fost cu toate acestea osândiți și executați. Pe urmă s'a descoperit nevinovăția lor, — firește cam târziu. — Căzul ar fi destul de instructiv și pentru alții.

Din protopresbiterate.

Conferență preoțească în tractul Murăș-Oșorheiului.

În urma chemării făcute din partea șefului tractului, conferența preoțească anuală din tractul M. Oșorhei s'a ținut în Bandul de Câmpie la 14/27 Octombrie a. c. cu următoarea decurgere:

La 8 ore a. m. s'a oficiat serviciul divin prin preoții Alexandru Oltean, Petru Fărcăș și Dumitru Sângeorghean. La finea serviciului preotul Pavel Suciu a ținut o vorbire: „Despre istoricul bisericii și parohiei noastre ort. rom. din Bandul de Câmpie”, și s'a servit parastas pentru preoții Vasile Hodoș și Ioan Hodoș, cari din speșele lor proprii în a. 1840—41 au edificat biserica acestei parohii.

După serviciul divin preoții s'au întrunit în edificiul școlii, unde președintele prin un cuvânt potrivit deschide ședința și se alege notar P. Suciu, bărbați de încredere Parteniu Mateiu și Stefan Stoicovici.

Dintre preoți lipsesc Nic. Motora, Ioan Bărsan și Teodor Muica. Scuză acceptată a înaintat numai Ioan Bărsan, pentru ceilalți doi se decretează pedeapsă.

Se începe discuțiunea asupra îndeplinirii serviciului divin, la care iau parte G. Branea, Alexandru Borda, P. Suciu făcând unele observări esențiale, iar președintele încheie discuția cu îndrumarea că liturgisitorii preoți să-și dea silința a îndeplini cu cea mai mare evlavie serviciul divin. Cuvântul ocașional se constată de foarte reușit, pentru carei se aduce autorului laudă protocolară și se decide a se publica în foaia bisericească „Telegraful Român”.

Urmează publicarea unor ordine consistoriale. Preotul Parteniu Mateiu își cește tema: „Despre convețuirile nelegiuite și măsurile ce sunt a se lua în scopul delaturării lor”. Tema se dă unui membru pentru a veni cu o recensiune asupra ei la conferența proximă.

La propuneri preotul Vas. Hodoș face propunerea de a înainta la P. Venerabilul Consistor Arhiepiscopalean rugare, ca să intervină la înaltul minister al țării în scopul de a primi bilet de favor la călătorie pe liniile ferate și preoții, cari mai mare serviciu facem țării decât mulți funcționari cari au acest favor.

Preotul P. Suciu face următoarele propuneri:

1. Să se introducă în toate parohiile noastre șezători literare, având datorită fiecăre preot în rapoartele anuale dela conferențele preoțești a arăta câte șezători a ținut, despre ce obiecte și cu ce rezultat?

2. Pentru înlesnirea introducerii uniformității în executarea serviciului divin și pentru combaterea unor vicii înrădăcinate între credincioșii bisericii noastre, să se introducă în tot tractul așa numitele colegii (întruniri) preoțești, constătătoare din câte trei preoți vecini. De aceste întruniri preoțești să se țină în fiecare parohie într'un an mai multe, având apoi câte trei preoți a servi împreună, iar la finea serviciului preoții din parohiile vecine să țină câte o cuvântare, prin care să combată câte un păcat, care grasează în acea parohie, sau dacă este lipsă de edificare de biserică ori școală sau întemeiere de fonduri, să i îndemne pe parohieni la aceste lucruri.

3. În timpul mai nou unii dintră parohii din dieceza Aradului au început o mișcare pentru organizarea preoțimii din întreaga metropolie în o societate mare. Această organizare e contra legilor noastre bis. și scopul ei este introducerea unor moravuri socialiste în biserica vie a Domnului. Deci luând în vedere, că aderarea la această idee nu înseamnă altceva, decât a ne înrola noi preoții într-o oaste dușmănoasă sionului nostru, care în toate veacurile ne-a fost cetățule de apărare a legii, limbei și datinilor noastre strămoșești, vin a-mi exprima nelcrederea în această nemai pomenită mișcare și rog conferența a-și exprima regretul față de ea.

Propunerea a fost primită de membrii conferenței cu unanimitate.

Tot preotul P. Suciu mai face o interpelare la conferență în cauză, că în timpul mai nou unii preoți din vecinătate au început a se îndușmăni unul pe altul; de multe ori având dorință câte un creștin din parohie a se servi sfântul maslu sau îngropăciune cu preotul din parohia vecină, la ce însă preoții dușmani fiind nu se învoiesc.

Această dușmănie întră preoți dă pildă rea creștinilor, dar totodată e și lucru rușinător pentru preoți că ei cari sunt apostolii păcii și iubirii evanghelice, între ei utesc simbulrele sămânței diavolești al urei.

Deci roagă pe dl protopop să intervină pentru stăpîrea acestei scaderi. Dl preșident răspunde, că are deja cunoștință despre acel rușinos lucru și pe viitor cu toată asprimea va lucra pentru stăpîrea lui — aplicând chiar și pedepse mai grele.

Se stabilește programul conferenței anului viitor și locul de ținere, care va fi, la invitarea parohului D. Sângeorghean în M. Orba.

Ședința la orele 3 p. m. se încheie, iar preoții merg a lua masă împreună în casa ospitală a parohului din loc. Zaharie Oprea. La masă n'au lipsit instructivele toaste, în onoarea Excelenței Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu de către dl protopop, apoi P. Suciu a urât mult bine și sănătate dlui protopop, Stefan Stoicovici, în numele tuturor, mulțamește prîntelui Oprea și stimatei doamne pentru buna primire, etc.

S'a ridicat apoi masa și luându-ne rămas bun unul dela altul ne-am depărtat cu dorul ca îmbogățiti cu noi cunoștințe sufletești să putem lucra mai bine la opera mântuirii neamului nostru.

Gernesig, la 30 Octombrie 1910.

Pavel Suciu
preot.

Conferență preoțească în tractul Săliștei.

— Raport special. —

Zilele 7 și 8 ale lunii lui Octombrie a. o. se par mai domoale, mai îngăduitoare, ca surorile lor mai vechi, cari în urma unui oernut de sătă deasă a unei ploii de toamnă, întru atât se înăsprișe, încât se presupunea o neînțelegere, desbinare, o rupere între mamă și fiice, între toamnă și zilele apartinătoare ei, și-o trecere încă timpurie la vecina iarnă. Așa se credes, în urma răcelei ce ne-au adus o zilele prime ale lunii lui Octombrie. Zic zilele prime, că cele de apoi rup firul neînțelegerii, împacă văzduhul, aduce iubire, seninătate, vreme bună și domoală de toamnă.

În împărțirea unei astfel de vremi, preoții și învățătorii tractului Săliște, părăsesc satele lor — și cari în trăsuri, căruțe, cari pe jos, apucă pe drumul de coștișe ce duce spre frunța comună din margine, Sibiel. Ungles de chemare îi îndeamnă, îi aduce. E glasul șefului tractului, care pe zilele amintite își cheamă pe preoții și dascălii săi la muncă sfatului comun, la conferență, într-o comună în care într'adevăr se muncește.

Se muncește în biserică, în cîntălarie, în școală! Și munca tuturor a schimbat fața vechiului într'un nou, frumos și cuminte Sibiel. A schimbat-o, că ce nu poate face o muncă deamănă și conștie ca aceea ce o desfășură pe lângă vrednicul paroh, harnicul și bunul notar, dimpreună cu cei doi învățători, stăruitori și zelosi. Azi Sibielul are o rânduială și o conducere aleasă în cele comunale, are o biserică și o școală tare și puternică nu numai în ziduri, ci și în cuvântul altarului, în învățătura școlii, care aci se frânge, se împarte nu numai elevilor de școală, ci prin ținerea a tot felul de prelegeri și poporului.

Un gând întrebător mă frământă, mă ispitește! Unde am fi, unde ar eșua biserica, școala, satele noastre și cu ele întreg neamul românesc, dacă peste tot locul ar fi așa?

Să revin însă la conferență. Ziua primă. Conform poruncii consistoriale se săvârșește slujba sf. liturgii, se face invocarea Duhului sfânt. Slujesc preoții: Ioan Manta, Ioan Hanzu și Valeriu Popoviciu. Predica se spune de preotul Petru Iuga. Răspunsurile liturgice s'au dat în trei voci de corul elevilor de școală din loc. Au cântat bine și curat, luându-se în seamă ceea ce la copii e destul de greu aproape toate regulile cântării corale, frumoasa liturgie a profesorului seminarial T. Popoviciu. Cântarea s'a instruit și condus de neobositul întru cele bune învățătorul N. Bembea.

Locul ținării ședințelor e sala școlii. Răpirea neașteptată și telegrafică a iubitelui administrator protopresbiter, conducătorul conferenței Dr. Ioan Lupăș pune zăgaz pe o clipă în începerea muncii. Pe o clipă numai, că cu unanimitatea glasurilor preoțești, distinsul preot I. Manta rupe zăgazul, se așează în scaunul de conducere, iar cele învățătoarești pun pe vrednicul director școlar al Săliștii Dumitru Lăpădat.

Prîntele prezident în scurte cuvinte mulțamește încrederea fraților preoți, scuză absența administratorului protopopesc nu prin boală sau alte ocupații particulare, ci prin chemare arhiericească și telegrafică la ședințele consistorului metropolitan. Deschide ședința la orele 10 și un pătrar, rugând spre luarea în seamă a tot ce se petrece, onorată conferența a-și alege biroul.

Se aleg din partea preoților bărbați de încredere Valeriu Popoviciu și Iacob Șteflea, notar Ioan Popa, — din partea învățătorilor Iuliu Crișan și Petru Jara, ca bărbați de încredere, iar de notari Antonie Gherman și Valeriu Pară.

Constituți, dl d'rector Dumitru Lăpădat cește o parte din mărețul cuvânt de deschidere al Preaon. domn administrator protopopesc Dr. Ioan Lupăș, care deși absent în dragostea sa cea mărfață de cultura românească, de biserică și neam și-o propășire a acestora nu uită a-și esprima speranță, că „încercarea aceasta de apropiere și înfrățire prin muncă și sfaturi comune a celor mai însemnate două tagme de muncitori în ogrorul culturii, a preoților și învățătorilor noștri, va putea să aducă cu timpul rezultate îmbucurătoare pe teren cultural și social, să trească în sufletul ambelor tagme îndemnul spre o emulațiune nobilă întru îndeplinirea misiunii culturale mari și sfinte, ce revine fiecăruia dintre noi, să întărească și însuflețească pe cei slabi de înger, să aducă la brazdă pe cei rătăciți și să ne împreune pe toți într-o puternică solidaritate de sentimente, porniri și fapte folositoare neamului, bisericii și culturii noastre în general”.

Nu uită a saluta călduros pe frații săi preoți și învățători, a le dori rezultate frumoase, nu uită a-i îmbărbăta, îndemna și oțeli în muncă prin părințele cuvinte: „Înainte cu Dzeu! Munciiți în via Domnului, cu dragoste și însuflețire, păziți cinstea, înfieriți trândăvia, spărați și cultivați virtutea, îmbrăcându-vă, cum zice apostolul Pavel, în zeaua credinței și a dragostii și în coiful nădejdiei de mântuire”. (I. Tes. 5, 8).

Prin vii aclamări de „să trăiască” se primesc îndemnurile muncii.

Se dau notarului spre cetire unele ordinațiuni, sfaturi și îndrumări consistoriale cuprinse sub nr. 1407 bis., ce sunt a se ține în seamă de fiecare preot nu numai cu prilejul conferențelor, ci întotdeauna fiind ele de cuprins statornic până atunci, până când acele ordinațiuni se vor fi intrupat în toate parohiile. Sunt îndrumări privitoare la activitatea extrabisericească a preotului, la întemeierea de Reuniuni, Însotiri și Fonduri bisericești, date pentru prima oară în circularul normativ dela 4 Martie 1903 nr. 2142 bis. și în circularul dela 8/21 Iulie 1908 nr. 5230 bis.

Se reîmprospătează scopul conferențelor, care „nu poate fi discuțiunea academică și teoretică a unor afaceri de interes bisericesc, care discuțiune — după închiderea ședințelor să rămână literă moartă, ci ele trebuiesc într'acolo dezvoltate, ca conclusele conferențelor să fie de interes practic pentru comunele tractuale și de folos real pentru ulterioara activitate pastorală a clerului participant și să țină-tească la înaintarea credincioșilor, dela cari preoții trăiesc și de cari preotul ca prînt și păstor adevărat — nici la bine, nici la rău, nu-i ertat să se departă”.

Partea a doua a circularului e un răspuns la raportul conferenței anului 1909, prin care Preavenerabilul Consistor își exprimă complăcerea de modul cum s'a prăznuit în comunele din tract centenarul Marelui nostru Andrei, și îndeosebi de hotărârea conferenței de a eterniza și cu fapte „cu întemeierea fondului Andrei Șaguna acest moment al vieții noastre bisericești”. Se dau sfaturi pentru completarea fondului creat, se aprobă programul conferenței viitoare, cu adausul de a ține în seamă referințele locale, când conferența se întrunește într'alte comune din tract.

De asemenea se dă spre cetire circularul nr. 10,183 bis., prin care aducându-se la cunoștință lipsa de preoți în unele parohii din America, se face apel către preoți și clerici doritori de a merge la America. Ambele circulare se iau la cunoștință.

Urmează în programul zilei două lucrări: „Însemnătatea cultului divin” a prîntelui Dr. Dumitru Borcea și „Cântările și însemnătatea lor educativă” a învățătorului Iuliu Crișan. Cea dintăiu aparținând notariatului meu, țin cu cale în marginile unui raport a mă opri asupra ei.

În haina temei amintite, în temeiul unor frumoase cunoștințe teologice, într-o limbă dulce și curată preotul Dr. Dumitru Borcea ne îmbracă o lucrare științifică cu privire la însemnătatea cultului dumnezeesc și îndeosebi al formelor de care e însoțit. E un demn răspuns de apărare și convingere împotriva învinuirilor neprimite și pătimase ce se aduc bisericii noastre, „că prin mulțimea formelor cultului său se împedecă dezvoltarea culturală a poporului, mărginindu-i spiritul la niște forme vechi și fără înțeles, cari îi copleșesc sufletul și-i împedecă libertatea gândirii”.

Prin dovezi temeinice alese și bine-chibzuite se documentează contrarul, —

s'arată că chiar forma cultului dumnezeesc „a avut și are azi o deosebită înrăurire asupra întăririi simțului religios la poporul nostru”; că „simțămintele religioase manifestate în forme bogate au fost în toate timpurile cauza atâtor monumente culturale”; că „arta în toți ramii ei ca poezie, arhitectură, pictură, muzică a fost totdeauna promovată și dezvoltată prin cultul religios”; că „școalele de pictură, arhitectură de ezi nu s'au putut ridica la măreția școalelor unui Michelangelo, Leonardo da Vinci, Raphael etc., ale căror tablouri religioase le-au asigurat nemurirea”; că „cântecul religios ale unui Beethoven, Haydn, Mozart sunt și azi cele mai pline de efect și mai gustate”.

(Va urma).

„Porniri clericale”.

Sub titlul acesta publică „Tribuna” din Arad un prim articol, în numărul 222, în care ia poziție hotărâtă în contra mișcării puse la cale de cei dela „Revista Preoților” din Timișoara. Reproducem în întregime articolul, scris într-o chestie, în care din adins noi nu ne am pronunțat până acuma, pentru a nu ni se putea face imputarea, că am căutat să influențăm asupra preoțimii noastre, să o terorizăm și intimidăm. Am așteptat, ca însași preoțimea noastră să constate, că e foarte greșită și totodată foarte periculoasă calea pe care vreau să apuce cei dela „R. P.” Și nu ne am înșelat în așteptările noastre. Preoțimea noastră din tractul Sibielului, Săliștei și al M. Oșorheiului s'a pronunțat în contra mișcării de organizare a preoțimii, și credem că același lucru l au făcut ori îl vor face și preoții noștri din celelalte protopresbiterate ale arhiepiscopiei. Premitându-le acestea, dăm acum articolul din „Tribuna”. E următorul:

„...În privința noimei și scopului acestor porniri clericale par destul de ne-lămuriti chiar inițiatorii înșiși. Nu prea știu nici ei, ce vor. Căci dacă și-ar da seama mai bine de pornirea lor, ar putea să afle cu ușurință, că aceasta este cu totul inoportună și de prisos. Se știe, că mitropolia ortodoxă română este, din mila lui Dumnezeu și a marelui Andrei, destul de bine organizată, pe baze atât de largi și cuprinzătoare, încât înăuntrul ei se poate valida deplin orice forță și orice tendință menită a contribui la progresul cultural, economic ori social al bisericii și al poporului întreg.

Adevărat însă, că „Statutul organic”, nu prevede și nu admite separatismul clerical. Dar tocmai în punctul acesta consistă țaria organizației noastre bisericești, care face, oa clerul și poporul, preoții și mireni, să rămână în cel mai intim contact unii cu alții și într-o neîntreruptă conlucrare, de jos până sus, din sinodul și comitetul parohial până în consistorul mitropolitan și în congresul național bisericesc.

Formele de organizare și cadrele constituite noastre bisericești sunt destul de ample, ca să poată încăpea în cuprinsul lor toate elementele constitutive ale bisericii, desfășurând împreună o activitate cât mai îmbelșugată și mai folositoare. Preoțimea noastră n'are decât să se pună pe lucru și prin felul său apostolesc, prin o propagandă religioasă culturală intensă și stăruitoare să introducă duh creștinesc în toate aceste forme de organizare, să dea un conținut de viață religioasă, bogată și înălțătoare, acestor cadre atât de ample. Așadar istă că organizarea e destul de bună și de trainică. Nu de organizare ar avea preoțimea noastră lipsă, ci de zel apostolesc. Nu de pornire clericală, ci de pornire la activitate duhovnicească și culturală în via Domnului!

Mai ales acolo, în părțile Banatului, de unde, drept spunând, de o vreme încoace nu ne-au prea sosit știri îmbucurătoare despre zelul și activitatea preoților, ar trebui mai întâi să dovedească acestia, că își știu îndeplini misiunea lor în cadrele existente ale organizației noastre bisericești, interesându-se de soarta poporului, muncind pentru înălțarea lui la o stare materială și morală mai înfloritoare, și urmând îndemnurilor generoase și înțelepte ce li se dau din partea conducătorilor chemați și aleși ai bisericii și ai poporului nostru.

Ar fi timpul să dovedească prin fapte, că aprieiatul scriitor Ioan Popovici Banăteșan a spus un neadeșar. Când într-o epistolă a sa adresată d-lui Titu Maiorescu, în 1893, și-a permis a caracteriza în următoarele cuvinte aspre activitatea preoțimii bănățene: „După îndelungate experiențe m'am convins, că popimea e o clică de oameni, cari își promovează interesele lor personale, chiar și dacă ar fi în detrimentul bisericii și al obștei, și apoi cu o fatarnicioasă scârboasă tot ei sunt, cari se plâng. Nemuritorul Șaguna ni a cășigat mari drepturi, nemernicia urmașilor lui și a poporului

a făcut, ca guvernul mereu să le stîrbească. — (Convorbiri Literare an. 49 n-rii 3-5).

După cum se știe, și unii dintre inițiatorii pornirii clericale din Banat ar dori să-și ia refugiu în spiritul protector al cutărui ministru, străin de legea și de sângele nostru, contra arhierilor și protopopilor noștri, despre cari afirmă, că i-ar apăsa și năpăstui. Chiar dacă afirmațiunea aceasta a lor ar avea, în unele părți, temeiuri apreciable, nici unul preot nu îi este însă iertat a se ougea la asemenea remedii. Că înălțarea relelor și eventualelor nemulțămiri, de care se simte atins unul sau altul, trebuie căutată tot prin organele și corporațiile noastre bisericești. Dacă un preot se simte neîndreptățit de protopopul ori de arhierul său, acolo sînt sinoadele protopopești și cele eparhiale, la cari poate apela, să-și facă dreptate, ori participînd personal la ele, ori prin vre un reprezentant din oler sau dintre mireni, cari totdeauna sînt dispuși a perora contra protopopilor abuzivi și uneori chiar contra arhierilor.

Se vorbește mai departe, că sefredactorul dela „Revista Preoților” ar fi sprijinit chiar materialmente din partea acestora, cari au tot interesul de a produce nemulțămiri în sânul preoției noastre, ca ei să poată pînă în tulburare. Nu suntem în măsură a putea controla veracitatea acestor șvonuri. Constatăm însă cu bucurie, că în cercurile mai inteligente și mai luminate ale preoției noastre, opintirile clericale inițiate de preotul Voniga și de alți voinți „eiusdem farinae” au produs un hotărât interes. Iată, spre ilustrare, hotărârile preoției din protopopiatul Sibiuului, cel dintîi în mitropolia întregă, care condamnă în următorii termeni categoric pornirea clerică a voințelor: „Văzînd calea greșită, pe care au apucat unii frați preoți din dieceza Aradului și a Caransebeșului întru organizarea preoției noastre, la care după cum reiese din foaia inițiatorilor organizării „Revista Preoților” s'au alăturat și preoți din arhidieceză, deoarece această organizare, în felul cum e proiectată, în loc de organizare sănătoasă, menită a ne întări în chemarea noastră preoțească și a ridica vaza bisericii, e pusă pe povărnîșu, ce duce la zădărnici între preoți și sgudue din temelie vaza în afară a forurilor noastre superioare bisericești, conferența preoțească cu unanimitate declară: Se așteaptă dela toți preoții noștri să țină strîns la organizarea bisericii și a clerului nostru, precum e normată în „Statutul organic” și în normativile și regulamentele votate de sinoade și de congrese. Conferența își exprimă convingerea, că organizarea preoției, dacă e în adevăr necesară, numai făcută în cadrul organizației noastre bisericești legale poate fi folositoare pentru preoți și credincioși.”

Decisuni în sensul acesta au mai luat și alte cerouri conferențiere preoțești, accentuînd, că organizarea proiectată țineste la separarea preoției, atât de către popor, cât și de către organele superioare bisericești. Pe cînd se știe, că preoția noastră numai în strînsă legătură de frație cu poporul și cu superiorii săi poate constitui o forță vie și puternică, respectată în lăuntrul bisericii noastre, și temută în afară de dușmanii ei. O preoție fără popor sau contrară lui ce valoare ar putea să mai reprezinte? Iar pornirea preoției contra șefilor săi tractuali și eparhiali nu ar aduce ea cea mai regretabilă și primejdioasă disordine în biserica ortodoxă română?

Aceste considerațiuni credem, că vor îndemna toate elementele sănătoase și cu judecată ale preoției noastre a nu se solidariza cu inițiatorii unor porniri clericale de valoare problematică, sau chiar condamnabilă, și a nu contrăbifa astfel la spărțura celei mai de seamă fortărețe a legii, limbii și naționalității noastre, cari între împrejurările date niciări nu-și vor putea afla adăpost mai sigur și teren de dezvoltare mai prielnic, decât sub aripile ocrotitoare ale constituției noastre bisericești, garantate prin „Statutul organic”. Din singuraticile dispoziții ale acestei legi fundamentale orice preot zelos și conștient de misiunea sa va putea să scoată numeroase îndemnuri pentru o activitate cât mai folositoare. Numai voință să aibă! Și gîndul hotărât de a se apropia de caracterul ideal preoțesc pe care îl indică Sf. Ioan Gură de Aur în cartea sa despre preoție, spunînd, că preotul „și cu cîne

și netruș și înfricoșat și apropiat și stăpînitor și primitor de toți și nerobit de patimi și cumpit și blînd trebuie să fie, că împotriva tuturor acestora trebuie să lupte”.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

Comitetul cercual al despărțămîntului VII (Hațeg) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, învîtă prin aceasta pe toți doritorii și sprijinitorii literaturii și culturii românești la adunarea anuală ordinară, ce se va ține la 20 Noemvrie n. 1910, la orele 11 a. m. în localitățile institutului de credit și economii „Hațegana” din Hațeg, avînd următorul program:

1. Deschiderea adunării prin president.
2. Raportul secretarului.
3. Raportul casierului.
4. Raportul bibliotecarului.
5. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea rapoartelor, iar alta pentru înscrisirea membrilor.
6. Prelegeri.
7. Referada comisunilor.
8. Alegerea directorului și a comitetului cercual.
9. Statorirea bugetului.
10. Eventuale propuneri.
11. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului, ținută la 16 Octomvrie n. 1910.

Dr. Gavril Suciu
dir. desp.

Victor Pop
secr. desp.

Portugalia.

— Țară și popor. —

Evenimentele politice din vremea din urmă au îndreptat atențiunea lumii asupra unei țări, care face parte din statele cele mai puțin cunoscute ale Europei. Portugalia, în urma situațiunii sale geografice, este izolată aproape cu totul de Europa centrală. Împrejurarea aceasta a avut o mare înțrînire asupra caracterului și a culturii naț. unii portugheze. Chiar și astăzi, în secolul electricității și al aviațiunii, abia s'au clădit două pîrcebi de sine dela Pirenei în peninsula iberică. Dacă, cu toate acestea, Portugalia nu e cu mult mai napoiață decât vecin-sa Spania, faptul acesta are să l mulțumească numai celor două orașe mari de port: Lisabona și Oporto.

Circulațiunea străinilor în Portugalia este foarte neînsemnată, deși țara aceasta este o adevărată panoramă. Nu are atâtea comori artistice, și n'are nici o viață atât de interesantă și vie, cum are Spania; însă nu există în Europa un astfel de ținut, în care pămîntul să fie mai variat și flora mai bogată, decât în părțile acestea. Dealuri stîncose, pleșuve, văi înflorite pline de liniște, pășunate grase, vii strălucitoare și tîmuri idilice derâuri se schimbă într'un caleidoscop fără sfîrșit.

Sîm în împrejurări norocoase poporul locuitor în asemenea țară ar trebui să fie bogat și mulțumit. Și totuși frații noștri, portughezi, sunt oameni trudiți suferințe și desamăgiți; starea aceasta de jale provine din cauza politicii nenorocite, urmate de guvernele trecute, precum și din pricina ignoranței și a fatalismului poporului. Deși bunăoară este introdusă obligativitatea învățămîntului, totuși cei mai mulți portughezi, trei părți din patru, nu știu nici scrie, nici citi.

Portughezul este cu mult mai serios decât spaniolul; în Portugalia se face mai puțin romanticism, se dansează și cîntă mai rar, și nici luptele cu taurii nu produc agitația, care se poate vedea în țara nobililor spanioli.

Icoana Lisabonei este admirabilă, văzută din spre mare; în oraș însă strănuul, care așteaptă să vadă o viață deosebită, se înșală cu desăvîrșire. Străzile sunt drepte, monotone, casele nouă, moderne și liniștite. Numai birturile din suburbii, portul și piața de pești arată oarecare mișcare. Aici se poate vedea o figură tipică a Lisabonei: vînzătorul călător, care din spatele catărului își ofere spre cumpărare losurile; poporul de jos suferă de patima jocului.

Femeile, în general, sunt urâte, mai ales cele din clasele de jos; în clasa cultă

se găsesc uneori și adevărate frumuseți sudice.

Afară de capitala Lisabona Portugalia mai are două orașe: Coimbra și Oporto, care pot să intereseze pe străini. Coimbra, unde se găsește și universitate, este locul de naștere al celebrului poet epig portughez Camões, autorul epopeii naționale Lusiadele, în care se cîntă faptele lui Vasco de Gama. Al doilea oraș, Oporto, pe tîrmurile râului Duero, este cel mai mare oraș comercial al Portugaliei.

Tinera republică are cele mai bune nădejdi că va putea îndruma pe calea fericirii o națiune trezită din amorțeala nepăsării.

Vom vedea.

NOUTĂȚI.

Sfîntire de biserică. Preasfinția Sa, Episcopul Ioan I. Papp al Aradului, a sfîntit Duminecă, cu asistență aleasă, biserica nouă din comuna Conop, comitatul Aradului.

Promotie. Domnul Horia Petra-Petrescu a fost promovat doctor în filosofie la universitatea din Lipsca.

La Seghedin. Dl Victor Braniste, colaborator intern la „Gazeta Transilvaniei”, a plecat luni spre Seghedin pentru a împlini pedeapsa de șase luni, primite pentru articolul „Sărbători vesele”, apărut în ajunul Sf. Rosalii.

Dela cassa arhidiecezană. La colecta pentru nenorociții din Banat pe lângă suma din trecut de cor. 21,107 3 fil. au mai intrat la cassa arhidiecezană următoarele sume: Din Ocna-super. 227 cor. 52 fil., Gușterița 43 cor. 92 fil., Marpod 20 cor., Brețcu 144 cor. 14 fil., Zlagna (Agn.) 14 cor. 24 fil., Topârcea 31 cor. 54 fil., Craiva 62 c. 30 fil., Hașag 20 cor., Căstău 24 c., Merghindeal 6 cor. 36 fil., Bacea 16 cor. 27 fil., filia Cues 7 cor. 20 fil., Cerbel 7 cor. 20 fil., Jabeșița 42 c. 78 fil., Daia-română 55 cor. 10 fil., Gârda-de-jos 18 cor. 18 fil., Apold-superior 30 cor. 12 fil. Suma 770 cor. 87 fil. Laolaltă 21.877 cor. 90 fileri.

† Ioachim Pinciu, originar din Sibiu, paroh gr. or. în Pestuș-mare, a reposat Mercuri în 26 Octomvrie n. în etate de 76 ani. În mormîntarea a fost în 28 Octomvrie n. în cimiterul din Pestuș-mare. Odihnească în pace!

Virilisti români în comitatul Sălajului sunt: Fl. Cocian, Dr. G. Papp, G. Pop de Băsești, Andreiu Cosma, V. Mica, Dr. Vasile Gyurco, George Filep, L. Bran, Mih. Papp, preot. Al. Sima, P. Lobont, Aug. Vicoș, Ion Filep, Vas. Papp, preot, Dr. Iuliu Papp, I. Ch. Dragomir, — cu totul 16 virilisti români pentru anul 1911.

Încetarea ciumii. În considerare că de opt zile nu s'a mai ivit în Odessa nici un caz de ciumă, orașul a fost declarat liber de epidemia aceasta.

Biroul de informațiune din Piața-mare, începînd cu 1 Noemvrie, este deschis înainte de amezi dela 8 pînă la 12, după amezi dela 2-4 ore. Dumineca și în sărbători este închis.

La fondul Andreiu baron de Șaguna pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor al „Reuniunii meseriașilor sibieni” au mai dăruit: Petru Mihăilă, mîestru pantofar, în amintirea mamei sale Ana n. Simion, soție de învățător 1 cor., Cornel Axente 10 bani, Ilie Pop, paroh (Ludoșul-mare), soția sa Lucreția n. Calefariu și copiii lor Amos, Victoria, Letiția, Virginia, Ionel și Minerva, fiecare câte 20 bani și Miorica Tordășianu 10 bani.

* Citește: Camușu.

Cîteva date din Budapesta. Boala, care seceră cele mai multe victime în Budapesta, este tuberculoasă. În fiecare an mor peste 3000 de tuberculoși. De boală de inimă mor cam 1500, de cancer (rac) 800. De catar de intestin încetează din viață 1200 copii pe an. Pe zi se fac în termin mediu 44 de înmormîntări.

În contra călugărilor din Portugalia. Partidul social-democrat din Budapesta a organizat o adunare, în care s'a protestat în contra imigrării călugărilor portughezi alungați, sub cuvînt că aceștia nu vor putea săvîrși o muncă folositoare în mijlocul țării, unde se așează.

La Ierusalim. Joi, în 3 Noemvrie n. vor pleca din Constanța la Ierusalim mai mulți pelerini români. În ziua plecării pelerinii purtînd o cruce albă pe brațul drept se vor întruși la catedrala din Constanța, unde se vor face rugăciuni pentru drum. Calea din Constanța pînă în Ierusalim, dus și întors, costă pe clasa a doua 371 de lei (cu mîncare), clasa a treia 96 de lei (fără mîncare). Călătoria pînă în Ierusalim se face în 8 zile: 4 pe apă și 4 întrerupere în orașele unde se oprește vaporul.

Țăranii ruși. La granița dintre Austria și Rusia, în cercul Belgorai, se află un răuleț, care nu e tocmai potrivit pentru a se putea pluti. De aceea administrația hotărîse să trimită mai mulți ingineri, ca să facă răulețul bun de plutit. Țăranii ruși, unii în credința că are să li se răpească apa, alții zicînd că stăpînirea din Petersburg vooeste să aducă holera din capitală și să o răspîndească pe satele dealungul tîrmurilor, au eșit cu toții, bărbați și femei, înarmați cu coase, furci, cio-meghe, somînd pe ingineri să părăsească îndată locul, căci la din contră vor fi tocați în cap. Stăruințele inginerilor și ale autorităților locale, pentru a lumina mintea țăranilor, au rămas zădărnice. Resistența a încetat abia peste două săptămîni la sosirea — cazaților, sub a căror priveghiere s'au putut termina lucrările, care aveau de scop numai binele țăranilor.

Economie.

Mașina „Tornado”.

Aducem la cunoștința economilor noștri, că punem la dispoziția obștei mașina „Tornado” pentru sfîrșitul cocenilor (tugurilor, pașilor, paielor) de cocuruz, care e ușor de transportat, avînd numai 160 chlg. greutate și ușor de manuat, și pe deasupra se poate folosi și la tăiatul altor nutrețuri.

Mașina se poate lua în primire ori cînd dela subscrisul comitet. Cei cari o folosesc sunt îndatorați a o duce și a o returna în stare bună, pe cheltuiala lor. Apelăm la cărturarii noștri (preoți, învățători, notari, primari etc.) să atragă atenția economilor din comune asupra acestei mașine.

Sibiu, 27 Octomvrie n. 1910.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezid.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

Neamul Românesc Literar nr. 42 cuprinde: Spre școală prin natură, de N. Iorga. Ceva despre universitatea din Berlin, de Peregrinus. Zeauna, versuri de Le-nau, trad. de N. G. Toma. Tînerete pierdută, de D. Izvorniceanu. Patriot, de Philologus. Din odissea lui Omer, de C. Papacostea. Cugetări. Cronică.

Scena, revistă ilustrată de teatru și muzică, sub îngrijirea dl. L. Rebreanu și M. Sorbul. Nrul 3 cuprinde: Zile de iarnă, note de Em. Gârleanu. Tina Barbu, de Herz. Talia și Melpomena. Femeile ciudate. Cronică. Informațiuni teatrale și muzicale. Ilustrații. Tina Barbu, Bataille, Stamatia și Răuleț.

Poșta redacției.

Dlul D. Anca, paroh, Tecsești. Mineele se tipăresc tocmai acum de nou în tipografia arhidiecezană. Amanați deci apelul pe mai tîrziu.

FRĂȚII NEMÉNY:
Grand-Hotel „Savoy”.

Budapesta, József-körut. Telefon: 154-08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, către toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientios.

Nr. 915/1910.

[436] 1—3

Concurs repetit.

În sensul ordinului Preavenerabilului Consistor arhidiecezan dela 24 August 1910 Nr. 9252 Bis. se publică concurs a 3 a oară pentru întregirea postului vacant de paroh în parohia de clasa a III-a Șoarsul-mare, în protopresbiteratul Agnitei, cu termen de 30 de zile dela prima anunțare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat și cu prealabila învoire a acestuia să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în respectiva comună la biserica pentru a cânta și predica, eventual a oficia.

Agnita, 9 Septemvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Agnitei, înțeles cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 3081/1910. IV.

(439) 1—1

Concurs.

La oficiul economic orășenesc în Szászsebes e a se aplica una putere tehnică de ajutor pe timp până la finea lunii Decemvrie 1911.

Concurenții la acest post împreună cu un salariu anual de 2000 cor. sunt provocați a-și înainta rugărilor lor în scris până în 15 Noemvrie a. c. la magistratul orășenesc.

La rugărilor e a se alătura atestatul de calificare, precum și acela despre aplicarea sa de până acum și despre cunoașterea limbilor germană, maghiară și română.

Postul încă e posibil a se ocupa imediat.

Szászsebes, la 28 Octomvrie 1910.

Magistratul orășenesc.

Nr. 433/1910.

[440] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan ou drept de succesiune în parohia de cl. a II-a Galeș, protopopiatul Săliștei se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele stolare fasonate în coala B.

Se observă însă, că ori ce slujbe în și afară de biserică nu poate săvârși capelanul decât cu prealabila încuviințare a parohului local.

Cei doritori de a ocupa acest post își vor așterne în termenul indicat petițiile lor la subsemnatul oficiu protopopesc, instruiindu-le cu toate documentele cerute de regulamentul nostru pentru parohii nr. 184 congr. din 1909 și se vor prezenta cu prealabila încuviințare a subsemnatului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din Galeș spre a-și dovedi destoinicia în cântare, predică și eventual celebrare.

Săliște, în 16 Octomvrie 1910.

Oficiul protopopesc din Săliște în înțelegere cu comitetul parohial din Galeș.

Dr. Ioan Lupas
admin. protop.

Nr. 562/1910.

(438) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan ou drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Gavril Nodiș, în parohia de cl. III-a Costeni, în protopresbiteratul Cetate de piatră, să publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele, împreună cu acest post, sunt jumătate din toate venitele preoțești, fasonate la coala B. pentru congruă.

Concurenții să-și înainteze rugărilor instruite cu documentele recerute, (extras de botez, testimoniu școlar, absolutoriu teologic și atestat de calificare preoțească) la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul indicat, având a se prezenta, prelungă observarea dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii înaintea alegătorilor la biserică, într-o Duminecă ori sârbătoare, spre a cânta predica ori celebra.

Lăpușul-unguresc, la 11 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului greco-oriental român Cetate de piatră în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopop.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant la Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște, comitatul Sibiu, se publică concurs cu termen până la 20 Noemvrie a. c. Salar anual 800 coroane.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala comercială indicând cunoștința de limbi precum și praxa, făcută până aci.

După anul de probă alesul va fi declarat de practicant definitiv, punându-se în vedere și alegerea lui de oficial după ce va fi dovedit destoinicie în afacerile de bancă.

Postul este de a se ocupa imediat după alegere.

Săliște, în 27 Octomvrie 1910.

(434) 1—3

 Direcțiunea.

Nr. 792/910.

(437) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din Armeni protopresbiteratul Mercurei se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: Salar fundamental din repartitie 600 cor. și eventuală întregire dela stat 400 cor. ce se va cere cu documentele alesului.

Alesul e obligat a instra tineretul în cântările bisericesti și al duce la biserică în Dumineci și sârbători dând răspunsurile la liturgie.

Cvivevenalele să vor solvi după 5 ani de activitate în această comună.

Reflectanții la acest post să-și trimită cererile instruite cu documentele prescise subsemnatului oficiu în termenul fiesat și să se prezinte în comună spre a se face cunoscuți.

Mercurea, la 16 Octomvrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Căștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.

**Anunț
de noroc!**

Căștigurile
le garan-
tează statul.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de
bani în care

9 mil. 841,476 Mărci
cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 301,000	" 10,000

f. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7
clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8
premiu, așa că aproape

Jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume
cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000,
acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzuț cu em-
blema statului, din care se văd depunerile pen-
tru următoarele clase, precum și lista exactă
a căștigurilor, le trimite la cerere înainte gra-
tis și franco.

Fiecare participant primește după tragere
lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția
statului. Totodată rog comanda cel mult până în

18 Noemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 36.

..... A se rupe aci.
Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi (un los întreg à M. 6— (K 7—)
" " de jum. à M. 3— (K 3-50)
" " un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(409) 6—14

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad,
casa „Billroth” lângă Sprudel.

(387) 77—

De arândat

dela 1 Ianuarie 1911 eventual de vânzare este
fosta proprietate de 7 Jug. catet. a de-
functului Ioan Popa situată lângă parcul
orașului Mediaș, formând un trup, com-
pusă din vie, grădină de pomi fructiferi și
parc, apoi villa din 4 camere, bucatărie și
grajd, șopron, pivniță, etc. (433) 2—10

A se adresa direct Domnului

Victor Roman

Str. Romană 187. București.

Vițe de vie**foarte frumoase și mari!**

Fiecare cultivator de vie, care
are lipsă de viță frumoasă, mare și
curată, să le privească pe acelea deja
acuma în școalele de vierit și să-și
acopere trebuințele de acolo de unde
cu prețul cel mai eștin capătă cea
mai bună plantă. Spre privirea lo-
cului meu de școală de vierit, afar
din oale frumos, cu peste 1/2 milion
vițe de vie în cele mai deosebite sorte
de struguri de vin și de masă, invită
respectuos proprietarul aceleia,

Simon Nemenz,

posesorul primei școale de vierit din
Reichersdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 11—

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din
material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz
de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească,
căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 45—52

Telefon 172.

In 100 ani

se ivește numai odată ocaziunea de-a putea cumpăra ieftin
și bine, pomi și alte plante, pentru școli de pomărit.
Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să co-
mande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos,
valabil cât timp depositul va ajunge

**Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice**

din curățiri totale a pă-
mântului cu prețuri de
tot reduse.

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit

(379) 7—32

Mediaș, Transilvania.

Catalog la cerere gratuit!

Vindecă beția,

înainte de ce bețivul vatămă legea.

Scapă-l înainte de ce alcoolul îi ruinează sănătatea, pofta de muncă și averea,
sau înainte de ce moartea face imposibilă scăparea.

Alcolinul e un surrogat pentru alcool și ajută, ca beuturul să se
scârbească de beuturi alcoolice.

Alcolinul e cu totul nestricăcios și ajută atât de intensiv, încât
și marii beutori nici când nu recad.

Alcolinul e cea mai nouă invenție a științei în direcția aceasta și
acelaș a scăpat mii de oameni din lipsă, mizerie și ruină.

Alcolinul e un preparat ușor de descompus, care de ex. femeia îl
poate pune în dejunul bărbatului său, fără ca el să observe ceva. In cele
mai multe cazuri respectivul nici nu înțelege, de ce nu mai poate suporta
spirtul, ci crede că beutura prea multă e cauza acesteia, tocmai cum anu-
mite mâncări le urăști, dacă le-ai gustat prea mult.

Alcolinul să-l de-a fiecare tată fiului său, studentului, înainte de ce
cade la examen, și dacă nu e aplicat spre beutură, totuși alcoolul îi strică
creierul. In general toți cari n-au destulă putere de voință de-a se reținea
dela beuturi alcoolice, să ia o doză de Alcolin. Același e cu totul nestri-
căcios. Respectivul își conservă sănătatea și cruță mulți bani, cari altcum
îi cheltuiește pe vin, bere, rachiu sau liquer. (387) 8—10

Preparatul Alcolin costă **10 cor.** și se trimite după solvire anticipativă sau
prin ramburs numai prin:

Alcolin Institut, Copenhaga 1877 Danemarca.

Epistolele sunt a se fana cu 25 b., cartele postale cu 10 bani.